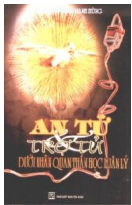

AN TỬ VÀ TRỢ TỬ : Tình hình tranh luận hiện nay

Tác Giả: Lm Tißn Sĩ Trßn Mßnh Hùng, C.SS.R., MA., STD.
Chúa Nhật, 19 Tháng 9 Năm 2010 12:45

Ngày nay ai nßy đßu nhìn nhßn rßng an tử và trợ tử là nhßng vßn đß ngày càng đßc quan tâm và tranh luận. Có nhßng ngßi vßn đßng rßt mßnh mß hßu mong pháp luật thßa nhßn hành vi an tử chß đßng tử nguyßn và trợ tử.

Mßt số ngßi tin rßng nhßng hành xß y là hßp luân lý cho dù là bßt hßp pháp. Sß khác cho rßng làm nhß thß chßng nhßng là bßt hßp pháp mà còn trái luân lý và chßc chßn gây tác hßi sâu sßc cho y hßc. Vì thß, vßn đß an tử và trợ tử rßt xßng đáng là đßi tßng cho nhßng suy tß tß đßp nhßt cßa chúng ta đß đß rút ra nhißu lßi ích. Dù suy tß đß xem an tử, trợ tử có thß là lßa chßn hßp pháp, hßp luân lý và riêng tß hay chßng, dù suy tß vß vißc sß đßng nhßng thß thußc gißm đau nhßng vô tình và gián tißp thúc đßy bßc tßn cßa cái chßt, dù suy tß vß quyßt đßnh chß vißc đßi u trß kéo dài sß sßng... tßt cß đßu là suy tß vß nhßng vßn đß sß đßi mßt vßi chúng ta lúc này hay lúc khác.

Vì thß bài vißt sau đây cß gßng bàn đßn nhßng vßn đß nßn tßng trong các cußc tranh luận hißn nay vß an tử và trợ tử đang đißn ra tßi mßt số qußc gia trên thß gißi, cß thß là tßi Mß qußc, Anh Qußc, Âu Châu và gßn đây nhßt là tßi nßc Ý Đßi Lßi, Gia Nã Đßi và nßc Úc. Mßc đßch cßa bài vißt là nhßm khßo sát và đánh giá nhßng luận cß chß yßu đã đßc nêu ra trên đißn đßn công khai nhßm ßng hß an tử và trợ tử, cùng nhßng luận cß phßn bißn cßa hußn quyßn Giáo Hßi và cßa thßn hßc luân lý Công Giáo. Nói cách khác, mßc đßch cß thß cßa bài vißt là xem xét, đánh giá nhßng luận cß bßn vßc và chßng đßi đßc sß đßng trong nhßng cußc tranh luận. Vì khuôn khß cßa tß báo, nên bài vißt này không có ý đßnh bàn đßn nhißu vßn nßn và tình hußng khác đã đßc nêu ra trong các cußc tranh luận và cũng là nhßng mßi quan tâm cßa thßn hßc luân lý Công Giáo. Chßng hßn, phßi quyßt đßnh thß nào vß mßt bßn nhßn mß man, vßt vß chß có thß tißp tßc sßng nßu đßc nßi vßi mßt hß thßng duy trì sß sßng? Mßt bên là duy trì sß sßng, mßt bên là chßm đßt đau khß, cán cân luân lý nghiêng vß bên nào? Có nên duy trì sß sßng bßng bßt cß giá nào, bßt kß hoàn cßnh ra sao? Có nên đßi u trß cho nhßng ngßi tuy sß không chßt nhßng sß sßng thißu năng trßm trßng tßng tß trß sß sinh tàn tßt hay nhßng nßn nhßn chßn thßng cßt sßng? Nhßng bßn nhßn thß có đßc phép chßt cách tß nhiên, không dùng đßn nhßng thß thußt can thißp hay nhßng thißt bß hß trß nhßm kéo dài sß sßng? Luân lý có cho phép bßn nhßn đßc tß chßi sß đßi u trß mang tính cách kéo dài sß sßng? Có đßc phép làm gißm đau bßng nhßng thußc men có tác đßng thúc đßy cái chßt đßn sß mß hßn? Và nhißu câu hßi khác nßa.

Đß là mßt số trong nhißu vßn nßn đang đßc nêu ra trong tranh luận, đßn đßn nhßng khßo sát

AN TỬ VÀ TRỢ TỬ: Tình hình tranh luận hiện nay

Tác Giả: Lm Tißn Sĩ Trßn Mßnh Hùng, C.S.S.R., MA., STD.
Chúa Nhật, 19 Tháng 9 Năm 2010 12:45

---

luân lý về việc chăm sóc bệnh nhân vô phương cứu chữa chết và thúc đẩy người vi phạm bàn về an tử và trợ tử. Tất nhiên, chúng ta sẽ gặp không ít khó khăn khi ra sức bàn về an tử và trợ tử một cách nghiêm túc, trong đó vấn đề khó khăn không phải là thuật ngữ "euthanasia" (an tử) về mặt ngôn ngữ ý nghĩa mà hình thức, phạm vi của nó. Vì thế, bài viết này không thể gọi tắt chuyển thuật ngữ về mặt ngôn ngữ vấn đề triết học liên hệ, nhưng, trong khi nhìn nhận tính phạm vi của thuật ngữ, người vi phạm sẽ gặp nguy hiểm trung tâm vào các vấn đề luân lý và đạo đức vào việc phân tích đánh giá những luận cứ chính yếu về an tử và trợ tử trong những năm vừa qua.

Những luận cứ quan trọng về an tử và trợ tử có thể tóm lược như sau:

1. LUẬN CỨ GIỚI VÌ LÒNG XÓT THẺNG

Nguyên nhân của tình xót thương khi đối chiếu cho một số người bệnh vô phương cứu chữa được trốn thoát khỏi đau khổ và nhọc nhằn. Khi kết liễu sự sống của những người này, ta chỉ mong họ gây hại cho người khác là trao trả tình xót thương. Thành thử, theo nhóm người quan điểm này, an tử là hành vi tử bi, nhân ái, đáp ứng được nguyện vọng trốn thoát khỏi cơn đau của người bệnh vô phương cứu chữa. Hành vi này còn được hiểu là "giết vì xót thương" (mercy killing).

2. LUẬN CỨ QUYỀN TỰ QUYẾT CÁ NHÂN

Quan điểm xót thương đi đôi với quan điểm mệnh mệnh và quyền tự quyết cá nhân. Tự quyết là trung tâm điểm của lý luận luân lý bệnh viện cho hành vi an tử. Cách diễn giải phổ biến hiện nay mang tính cách chủ nghĩa tự do luân lý về mặt triết học cao siêu do và quyền của mỗi cá nhân. Khi những người bệnh viện an tử kêu gọi sự tự quyết, họ muốn nói lên rằng mình có quyền đối xử thân xác và mạng sống của mình, kể cả việc kết liễu nó, và do đó mình người phải được trao cho sự tự do để thực hiện quyền tự quyết này. Thế nên chúng ta nghe thấy họ nói đến cái gọi là "quyền được chết" (right to die), còn mệnh danh là "quyền được khác biệt" (right to be killed), ý nói rằng quyền tự quyết đối với kết liễu mạng sống là sự lựa chọn riêng tư, không gây hại cho ai cả. Một trong những luận cứ chủ yếu là: chúng ta sẽ sống tốt đẹp hơn, sẽ chết tốt đẹp hơn, bởi lẽ chúng ta có quyền đối xử thân xác. Họ đưa vào an tử để làm cho ta được an tâm về bệnh tật đi đâu đó cuối cùng nằm trên con đường đời thì sự tự quyết viên mãn ngõ hầu ta có thể chết theo ý lựa chọn của mình. Theo quan điểm này, bác sĩ (hoặc các nhân viên y tế) phải theo yêu cầu của bệnh nhân, không những phải đình chỉ việc điều trị mà thậm chí còn phải giết chết bệnh nhân, bởi lẽ quyền lựa chọn phải được tôn trọng. Chỉ có theo sự tôn trọng quyền tự quyết, con người phải có quyền đối xử thân xác và cái chết của mình, do đó họ phải được khuyến khích kết liễu sự sống khi nào họ muốn, họ hiểu được đau khổ không còn thì t.

AN TỘI VÀ TRÁI TỘI: Tình hình tranh luận hiện nay

Tác Giả: Lm Tián Sĩ Trán Mánh Hùng, C.S.S.R., MA., STD.
Chúa Nhật, 19 Tháng 9 Năm 2010 12:45

Bác sĩ, với tôi cách là người chăm lo cho lợi ích tốt đẹp nhất của bệnh nhân, phải ra tay trợ giúp bằng cách trợ cấp tiền giúp chi trả bệnh nhân hoặc giúp bệnh nhân trả tiền. Vì thế, theo nhóm chủ trương quan điểm này, an tội và trái tội là những hành vi nhân ái nhằm giúp đỡ đau khổ cho con người.

Một dòng văn tốt trên đây là luận cứ chủ yếu ủng hộ an tội và trái tội và hợp pháp hoá các hành vi này. Đây là một lập trường không dễ gì gạt bỏ được, lợi ích đáng là để tiếp tục suy tư cần không ngay cả với những người không tán thành lập trường này và cho rằng nó phải rút lui.

Một nét đặc trưng của những người chủ trương an tội và trái tội là họ thường hay nói đến "quyền được chết", đôi khi mệnh danh là "quyền được sống khác biệt". Họ biện luận rằng: vì mỗi người đều có quyền tự ý nên pháp luật không thể cấm chết ngăn cản an tội chết hay thụ đản. Theo họ, những cấm này xâm phạm quyền được chết của mỗi con người. Vì thế, cái biện minh cho việc hợp pháp hoá hành vi an tội chính là một nhân quyền cần bảo vệ mà mỗi con người đều có và quốc là đang bị pháp luật hiện hành xâm phạm.

3. LUẬN CỨ VỀ SỰ THÁNH THIÊNG CỦA SỰ SỐNG

Nội gót luận cứ về "quyền được chết" thì nét chính trong luận cứ của tôn giáo chủ yếu là hành vi an tội và trái tội như sau: sự sống con người là thánh thiêng, do Thiên Chúa ban tặng, cần phải được nuôi dưỡng và bảo vệ. Đành đo lường về mặt sống không phải là quyền của con người những là quyền của Thiên Chúa. Con người chỉ quản lý công trình sáng tạo, do đó chỉ có quyền phần nào và từ do phần nào để với mặt sống của mình mà thôi. Sự sống con người là một "tài sản tín thác" (trust) chứ không phải là "tài sản sở hữu" (possession) để ta có quyền hoàn toàn để đo lường. Những nguyên tắc này hình thành nên một luận cứ chủ yếu để biện minh cho an tội nói chung và quyền tự quyết nói riêng. Có liên hệ sâu sát với nguyên tắc về tính thánh thiêng của sự sống là những nguyên tắc thần học về quyền của Thiên Chúa và vai trò quản lý của con người. Niềm tin về thẩm quyền của Thiên Chúa và sự quản lý của con người được khải ra bởi những người ủng hộ quan điểm tôn giáo về tính thánh thiêng và bất khả xâm phạm của sự sống con người.

4. LUẬN CỨ VỀ LỢI ÍCH CHUNG

Ngoài ra, luận cứ tôn giáo chủ yếu về an tội còn dựa trên nguyên tắc về ích lợi chung. Ai nghĩ đến

công nhân rằng chúng ta sinh ra trong những mạng lưới xã hội, vì thế mỗi người đều được đặt trong những mạng lưới quan hệ xã hội. Ta được nuôi dưỡng, được hoàn thiện trong những quan hệ này và thế mà chỉ bởi chúng làm cho bị c bị i. Bên cạnh xã hội của con người cũng làm nên chất sống do của chúng ta. Thành thế, những mệnh quá nhiều đến quy định quy tắc là không nên ra được rằng sống để thay trong quan hệ xã hội có thể làm thay đổi sự phát triển của chúng ta. Dưới ánh sáng này, chúng ta có thể thấy ý khi truy cập những luân lý Công Giáo những mệnh rằng chiếu kích động của sống sống phải được hoạch định sao cho nâng đỡ được phẩm giá của mỗi con người. Do đó, bất kỳ biểu lộ nào của tội do cũng phải được đánh giá bằng thước đo là nội dung xã hội của nó. Điều này cũng áp dụng cho cách thức chúng ta tiếp cận đời sống. Vì thế, quan hệ xã hội giữa ta với tha nhân định hình cho cách tiếp cận của ta; ngược lại, cách tiếp cận của ta lại định hình cho quan hệ xã hội tiếp theo. Vì thế, an tội phải được xem xét trong ánh sáng của những giá trị sống động và những hoạt động định thân của sống động. Hy vọng rằng nguyên tắc lợi ích chung sẽ đem lại một cái khung luân lý cho việc đánh giá nói trên.

Trên đây là một vài quan niệm và giá trị luân lý trong đạo Công Giáo, những điều này đã trở thành quan điểm tôn giáo trong cuộc tranh luận về an tội, trợ tội nói chung và phẩm vị quy định quy tắc nói riêng. Dưới đây là tóm tắt các điểm Thiên Chúa, và phẩm vị giữa họ và của quy định quy định lý có trách nhiệm của con người để tiếp sống, để sống thì nêu ra nguyên tắc và tính thánh thiêng của sống sống và trình bày truy cập những luân lý xã hội, hãy kêu gọi con người chăm lo lợi ích chung, đạo Công Giáo đã nhìn nhận những giá trị họ và của quy định quy tắc và do đó đã chứng minh cho sự trung thực của an tội. Vì thế, vấn đề này có tầm quan trọng, phức tạp, gây tranh cãi, đòi hỏi có sự nhạy cảm để tiếp sống tiếp sống cái chết và cách chết, đòi hỏi có sự hiểu biết rõ ràng về đức tin Kitô giáo và những nội dung của đức tin liên quan đến chiếu kích quan trọng này của đời sống. Các phải có khả năng khái quát hóa và phân tích để các trọng nêu ra những phân biệt các thì trên hành trình khảo sát, và các có sự nghiêm túc hợp lý để rút ra được những kết luận thích đáng. Do đó trong bài viết này, tác giả sẽ cố gắng nêu ra một số quan điểm về an tội và trợ tội, hãy làm sáng tỏ được những chiếu chiếu họ và của cuộc tranh luận hiện nay về đức tài này. Hy vọng điều này sẽ góp phần đem lại sự hiểu biết sâu sắc và phong phú cho những ai muốn đang quan tâm đến cuộc tranh luận hiện nay.

5. HIỆN TÌNH CUỘC TRANH LUẬN RA SAO?

Điều mà các cuộc tranh luận hiện nay đang xảy ra, xoay quanh vấn đề hợp pháp hóa an tội, đáng chú ý nhất là trong các trường hợp, khi bệnh nhân không sống vì đau đớn không thể sống và vô phương cứu chữa. Trong những hoàn cảnh như thế, họ tiếp nhận và sẵn sàng đón nhận cái chết." Trợ tội và an tội với hai hình thức: chết động và thế động đã trở thành những điểm bùng nổ các vấn đề về phẩm vị phẩm vị, liên quan đến sự tiến cùng của sống sống, và vô cùng lớn lao là sự thách thức mà nó đưa ra đối với y khoa truy cập những, đối với các quy tắc văn hóa và các giá trị khác. Tuy có nhiều vấn đề khác liên quan đến hành vi tiếp, nhất là tiếp có sự trợ giúp của người không phải là bác sĩ và tiếp trong những hoàn cảnh không phải là bệnh tiếp vô

AN TỬ VÀ TRỢ TỬ: Tình hình tranh luận hiện nay

Tác Giả: Lm Tißn Sĩ Trßn Mßnh Hùng, C.SS.R., MA., STD.
Chúa Nhật, 19 Tháng 9 Năm 2010 12:45

---

phßng cåu chåa, nhßng vßn đß trß vßi sß trß giúp cåa bác sĩ là trung tâm cåa cuåc tranh luận. Vì thế, vßn đß trß và an tử có thể trở thành mối quan tâm hàng đầu với các phßng dißn xã hội, chính trị và luân lý Hoa Kỳ, Ý, Gia Nã Đßi và gần đây nhất là tại nước Úc và có lẽ nhßng nơi khác nữa trong thế giới. Vßn đß bßng nhiên đßc đßa vào tiêu đề mßch chính trị, nhất là Hoa Kỳ: trßc hết là do nhßng việc làm của Jack Kevorkian, một thißi là nhà nghiên cứu bệnh lý học Michigan; trong nhßng năm qua ông đã dùng "máy tử tử" (suicide machine) do ông tự thiết kế để trợ giúp ít nhất năm người tự tử, mà nhßng người này không phải là bệnh nhân hợp pháp; sau đó là do nhßng nỗ lực rất nhiều của bang, bang một bộ phận ngoại pháp lý ngoại quốc, đã làm thay đổi hoặc hủy bỏ nhßng khoản trong luật đã đßc luật pháp quy định lâu đời hay luật chung có nội dung nghiêm cấm hành vi tự tử có trợ giúp; hai tòa phúc thẩm liên bang vào năm 1996 đã phán quyết rằng: người bệnh vô pháp y học và một số người khác, có quyền để trợ giúp để kết liễu mạng sống, và quyền này được hiến pháp bảo vệ. Tuy có hai phán quyết này đưa bộ Tòa Án Tối Cao Pháp Viện Hoa Kỳ bác bỏ vào tháng 6-1997, nhßng ý kiến của các quan tòa này sẽ được đưa ra trước ngành lập pháp và công luận để tham khảo trong suốt nhiều năm sắp đến.

Do đó, cuåc tranh luận hiện nay là về an tử chứ không phải tự tử nguy hiểm. An tử chứ không phải tự tử nguy hiểm nghĩa là sự can thiệp của ý (tức trợ cấp thiß hành vi kết liễu mạng sống của bệnh nhân); người thiß hành vi không phải là chính bệnh nhân. Hành vi này có ý chủ động mạng sống của bệnh nhân vô pháp y học; bệnh nhân đưa ra yêu cầu hoàn toàn tự tử nguy hiểm và nhất là chủ động mạng sống của mình để chủ động. Một cách thông thường để hình dung an tử chứ không phải tự tử nguy hiểm là bác sĩ cho bệnh nhân nuốt một mũi tiêm tử vong. Thuật ngữ "giết vì thißng xót" thißng đßc dùng thay cho "an tử" để nhấn mạnh rằng hành vi này thißng vì lòng nhân ái.

Tóm lại, cuåc tranh luận nhßm trả lời câu hỏi là an tử chứ không có thể được luân lý chấp nhận hay không, nếu có, thì phải được pháp lý cho phép để bác sĩ có thể kết liễu mạng sống của bệnh nhân vô pháp y học, còn thì táo-minh mạng và yêu cầu để chủ động, hoặc cho phép bác sĩ có thể trợ giúp bệnh nhân vô pháp y học và còn thì táo để ông ta tự kết liễu mạng sống của mình. Nói cách khác, có nên hợp pháp việc bệnh nhân vô pháp y học, để cho phép yêu cầu của bác sĩ cho một liều thuốc tử vong, trong nhßng hoàn cảnh có khiếm soát cần thận?

Hy vọng trong bài viết tiếp, tôi sẽ có dịp để cùng quý vị đọc giả Khoa huc@di Sßng về nhßng luận cứ chính yếu đã được các hai phe sử dụng để biện luận cho lập trường của mình về vấn đề an tử và trợ tử.

Rev Dr Trßn Mßnh Hùng, C.Ss.R., S.T.D.
Consultant

L.J. Goody Bioethics Centre
39 Jugan Street, Glendalough, WA 6016.
Email: phtran-ljgbc@inet.net.au

CHÚ THÍCH:

1. Bài viết này bàn đến một vấn đề khá mới mẻ đối với các giới người Việt, với một số thuật ngữ chưa có sẵn trong từ vựng tiếng Việt. Đó trong bài viết này, tác giả xin tạm dùng từ "an tử" cho euthanasia (chết êm ái) và "trợ tử" cho physician-assisted suicide (tự tử với sự trợ giúp của bác sĩ).
2. Giáo Lý Công Giáo Thánh Công Giáo (xem các số 2258, 2270, 2280).
3. Thờn học gia luân lý, cha Bernard Haring, C.Ss.R., tự xác tín nên tình của mình, bị luận rỗng rỗng con người là tình vượt thiêng liêng của Thiên Chúa, và khẳng định: "Số sống đời của giao phó cho số tự do và đáng trách nhiệm của con người. Con người chúng phải là chủ thể của lập của mình mà chủ là người quản lý đời của quy định Thiên Chúa." Xem *Free and Faithful in Christ*, Vol. 3. (New York: Crossroad Publishing Co., 1981), tr. 5.
4. ĐGH Gioan Phaolô II, *Evangelium Vitae: Về giá trị và tính bất khả xâm phạm của số sống con người*. Thông điệp 25-03-1995. (Vatican City: Libreria Editrice Vaticana, 1995).
5. Có 3 biện pháp xảy ra ở Hoa Kỳ đã thúc đẩy mạnh mẽ cuộc tranh luận toàn quốc về trợ tử và an tử. Thứ nhất, cuộc thi pháp của bác sĩ Jack Kevorkian (cung cấp phương tiện trợ tử cho những người muốn kết liễu cuộc sống) đã tạo ra một làn sóng cũng như làm lộ diện khả năng miễn hình phạt. Thứ hai, vào năm 1995 Oregon đã trở thành tiểu bang đầu tiên hợp pháp hóa trợ tử. Thứ ba, vào năm 1996 hai tòa phúc thẩm liên bang đã công bố một quy định hợp hiến mới cho một vài hình thức trợ tử. Xem Michael M. Uhlmann, chủ biên, *Last Rights? Assisted Suicide and Euthanasia Debated*. (Washington. D.C.: Ethics and Public Policy Center, 1998), tr. 1; M. Cathleen Kaveny, "Assisted Suicide, Euthanasia, and the Law." *Theological Studies* 58 (1997): 126-148, tr. 125; John Paris, "Active Euthanasia." *Theological Studies* 53 (1992): 119.

6. Vụ Compassion in Dying kiện Tißu bang Washington cßa Tòa Lßu Đßng Sß 9 và vụ Quill kiện Vacco cßa Tòa Lßu Đßng Sß 2 đßu xßy ra vào đßu mùa xuân năm 1996. Hai tòa phúc thẩm liên bang này đßa ra nhßng quyßt đßnh vßi nhßng nhßi dung quan trßng, không nhßng đßi vßi vißc xß trí y khoa cho ngß i hßp hßi mà còn cho ngß i quá đau đßn hay bß bßnh gây suy nhßc. Cả hai tòa án đßu cho là bßt hßp hißn nhßng nghiêm cßm cßa tißu bang đßi vßi vißc trß giúp bßnh nhân tß tß. Ngoài ra, tòa còn phán rßng các công dân có nhßng quyßn lßi đß cß hißn pháp bßo vß gßi là "quyßn tß do vß sß thích" trong vißc chßn thßi đßim và cách thßc tß gißa cõi đßi. Xem M. Cathleen Kaveny, "Assisted Suicide, Euthanasia, and the Law." *Theological Studies* 58 (1997): 126-127; Brian Stoffell, "Voluntary Euthanasia, Suicide and Physician-Assisted Suicide" trong *A Companion to Bioethics*. (Great Britain: Blackwell Publisher Ltd., 1998), tr. 276, Helga Kuhse và Peter Singer chß biên; xem thêm Magaret Pabst Battin, "Ethical Issues in the Physician-Assisted Suicide" trong Michael M. Uhlmann, chß biên, *Last Rights? Assisted Suicide and Euthanasia Debated*. (Washington, D.C.: Ethics and Public Policy Center, 1998), tr. 114-115, tr. 114.

7. Ví dụ, một liều thuốc ngủ, một mũi tiêm potassium chloride gây ra cái chết rất nhanh. Đôi khi thuốc ngủ "giết vì thßng xót" đß cß dùng đß chß hành vi này. Xem Andrew C. Varga, *The Main Issues in Bioethics, Revised Edition*. (Ramsey, N.J: Paulist Press, 1984), tr. 268.

8. Luân lý tính cßa an tß và vißc hßp pháp hóa an tß là hai vßn đß riêng bißt. Chßng phßi hß xác đßnh đß cß luân lý tính cßa an tß là tß đßng gißi quyßt xong vßn đß hßp pháp hóa cho nó. Hßu hßt chúng ta đßu bißt rßng chßng phßi cß hành vi nào bß luân lý phßn đßi thì pháp luật phßi nghiêm cßm, và chßng phßi cß hành vi nào luân lý không phßn đßi thì pháp luật phßi cho phép. Không hß có, và chúng ta bißt rßng không thß bßt phßi có sß tßng đßng gißn đßn gißa tßi lßi (sin) và tßi hình sß (crime): không nên coi tßi hình sß nào cũng là tßi lßi, cũng không nên xem tßi lßi nào cũng là tßi hình sß. Vì thß, nhßu an tß đß i hình thßc này hay hình thßc khác là tßi lßi thì không nhßt thißt phßi coi nó là tßi hình sß. Xem Robert N. Wennberg, *Terminal Choices: Euthanasia, Suicide, and the Right to Die*. (Michigan: William B. Eerdmans Publishing Co., 1989), tr. 11-12.